

SPRAWOZDANIE
z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2024-2028 za rok 2024

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 został przyjęty do realizacji Uchwałą nr 359/LXVIII/23 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 22 grudnia 2023 r. Zgodnie z założeniami Programu podmioty zaangażowane w jego realizację do dnia 31 stycznia 2024 roku przekazały informacje, na podstawie których zostało opracowane niniejsze sprawozdanie stanowiące opis działań realizowanych w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku.

Stanowi on interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie gminnym a także jest opracowany do realizacji zadań, które mają na celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, jak i podejmowania odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Z dniem 22 czerwca 2023 r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przepisy m. in. zmieniają terminologię stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Wprowadzono również obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu. Zmiany w przepisach, które weszły w życie 22 czerwca 2023 r. wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). W związku z powyższymi zmianami zarządzeniem nr 43/23 Burmistrza Szczuczyna z dnia 18 września 2023 r. powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny oraz zniesiono grupy robocze, które zastąpiono grupami diagnostyczno-pomocowymi. Nowo powołany Zespół Interdyscyplinarny utworzył regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych oraz regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych. W skład ZI wchodzi 9 przedstawicieli następujących instytucji: Ośrodka Pomocy

Spółecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kurator sądowy.

Zjawisko przemocy domowej to ciągle problem nie do końca zdiagnozowany, na co wpływa zarówno miejsce działania osób stosujących przemoc, jak też zachowania jej ofiar, które często latami ukrywają rozmiary doznanej krzywdy, wstydząc się lub obwiniając siebie za to, że przemoc w jej rodzinie ma miejsce. Przemoc domowa to zjawisko, które może mieć charakter jednorazowego albo powtarzającego się działania naruszającego prawa lub dobra osobiste członka rodziny. Z uwagi na częstotliwość zachowań osób stosujących przemoc domową, czyny te są w różny sposób kwalifikowane pod względem prawnym. Jeżeli przemoc domowa ma charakter umyślnych, długotrwałych i powtarzających się zachowań sprawcy, polegających na zadawaniu zależnej od niego ofierze cierpień psychicznych i fizycznych, mamy do czynienia z przestępstwem znęcania się, za które grozi kara pozbawienia wolności.

Skalę zjawiska zatem na danym obszarze można oceniać na podstawie niektórych danych zgromadzonych przez lokalne instytucje. Jak wynika z danych statystycznych Posterunku Policji w Szczuczynie w roku ubiegłym na terenie gminy Szczuczyn przeprowadzono 140 interwencji ogółem, w tym 93 interwencje domowe z czego 13 zakończyło się sporządzeniem dokumentacji do procedury „Niebieskiej Karty”.

W ramach zadań realizowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonariusze Policji w okresie sprawozdawczym sporządzili 13 formularze Niebieska Karta-A. Przeprowadzono 10 postępowań sprawdzających, 13 sprawców przemocy domowej zatrzymano prewencyjnie.

Istotnym problemem występującym w rodzinach dotkniętych przemocą domową jest nadużywanie alkoholu, głównie przez sprawców przemocy. Potwierdzają to m.in. policyjne statystyki odnośnie roku 2024 gdzie na 13 sprawców podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w trakcie interwencji znajdowało się pod wpływem alkoholu.

W roku ubiegłym do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie wpłynęło 16 wniosków o leczenie odwykowe, wnioski te kierowane były przez grupy diagnostyczno-pomocowe w odniesieniu do osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu stosowały przemoc, Posterunek Policji w Szczuczynie w odniesieniu do osób, które będąc pod wpływem alkoholu zachowywały się w sposób wymagający interwencji policji oraz osoby z najbliższego otoczenia lub członków rodzin osób nadużywających alkohol.

W 2024 roku w stosunku do 2 osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych złożyła wnioski do Sądu Rejonowego w Grajewie o leczenie odwykowe w zakładzie stacjonarnym, 3 osoby zostało skierowanych na badanie prze biegłych w przedmiocie uzależnienia. Liczba osób uzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego – 39, którym udzielonych zostało 66 porad. Liczba osób

współzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego – 29, którym udzielonych zostało 34 porady.

Jak wynika z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. do przewodniczącego ZI wpłynęło 15 formularzy Niebieska Karta - A, 13 formularzy sporządzonych zostało przez funkcjonariuszy policji, natomiast 2 formularze zostały sporządzone przez pracowników socjalnych. Ponadto 4 procedury „Niebieskie Karty” było kontynuowanych z roku 2023, czyli grupy diagnostyczno-pomocowe w 2024 r. prowadziły łącznie 17 procedur.

W roku 2024 zakończono 10 procedur „Niebieskie Karty”, w tym 4 procedury z 2023 r.:

- 7 procedur „Niebieskie Karty” zakończono, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie,
- 3 procedur „Niebieskie Karty” zakończono, z uwagi na brak zasadności podejmowanych działań.

Pozostałe do realizacji procedury w roku 2025 – 7.

Liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskiej Karty”- 42. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - 28, w tym 11 kobiet (1 z niepełnosprawnością, 1 starsze), 11 mężczyzn (1 z niepełnosprawnością i 1 starszy), 20 dzieci (10 dziewczynek, 10 chłopców). Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domowa – 11, w tym: 2 kobiety i 9 mężczyzn.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej funkcjonowało 27 grup diagnostyczno-pomocowych (z czego 15 utworzonych w 2024, 5 z roku 2023 oraz 7 rozszerzonych), które odbyły 38 posiedzeń oraz odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Skład grup diagnostyczno-pomocowych ustalany był każdorazowo adekwatnie do sytuacji rodzinnej, w której wszczynano procedurę „Niebieskie Karty”. W przypadku rodzin z dziećmi uczęszczającym do szkoły w skład grupy powoływano pedagogów szkolnych. W przypadku wystąpienia w rodzinie problemu nadużywania alkoholu, w skład grupy powoływany był przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W każdej grupie diagnostyczno-pomocowej natomiast bez wyjątku działał pracownik socjalny oraz dzielnicowy. Podczas ww. spotkań następowała w szczególności wymiana informacji na temat rodzin, w których wystąpiło zjawisko przemocy, dokonano diagnozy problemu w analizowanych środowiskach, ustalano indywidualne plany działania wobec ofiar i sprawców w rodzinach dotkniętych przemocą z wykorzystaniem dostępnej wiedzy oraz oferty organizacji i instytucji zajmujących się tą problematyką.

Rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty” monitorowano systematycznie, przeprowadzono rozmowy z osobami stosującymi przemoc i osobami doznającymi przemocy. W ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” na bieżąco informowano osoby doznające

przemocy na temat ich praw, na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego (w przypadku obdukcji), o możliwości skorzystania z programu oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących pomoc domową i porad prawnych w Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w Grajewie. Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie jest w kontakcie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Elckiej oraz ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie w celu ewentualnego zapewnienia bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia (w 2024 roku nie było potrzeby umieszczenia osób dotkniętych przemocą w ośrodkach wsparcia).

Problemy rodzin dotkniętych przemocą domową mogą być skutecznie rozwiązywane jedynie przy efektywnej współpracy różnych osób i instytucji. Podwyższenie jakości i efektywności współpracy podmiotów działających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie w roku ubiegłym starano się osiągnąć poprzez:

- 1) działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) bieżącą współpracę specjalistów z różnych instytucji w ramach działań grup diagnostyczno-pomocowych.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez członków grup diagnostyczno-pomocowych, zwłaszcza pracowników socjalnych, policjantów, kuratorów sądowych i pedagogów szkolnych, pozwala wzmocnić monitoring środowisk dotkniętych przemocą domową, bowiem jest on prowadzony w oparciu o wspólnie opracowany plan działania na rzecz rodziny i realizowany w porozumieniu przez poszczególnych członków grup diagnostyczno-pomocowych.

Warto dodać, że zacieśnianie współpracy pomiędzy ww. podmiotami, odbywające się w ramach tematyki przeciwdziałania przemocy domowej, przekłada się na wzmocnienie współpracy co jest szczególnie widoczne w zakresie współdziałania pracowników socjalnych i dzielnicowych.

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozwiązywaniu problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej spełnia koordynacja pracy poszczególnych służb i instytucji.

W tym obszarze szczególną rolę odgrywa Zespół Interdyscyplinarny.

Działania Zespołu w roku 2024 były następujące:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy (m.in. skalę problemu i świadomości mieszkańców dotycząca przemocy do oceniania na podstawie danych instytucji podczas posiedzeń, przeprowadzono ankiety wśród dorosłych mieszkańców gminy i uczniów ze szkół) ;
- 2) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym (opracowanie ulotki i jej rozprowadzenie na terenie gm. Szczuczyn, informacje na stronie internetowej, w „Szczuczyńskich Wieściach”, pomoc psychologa, terapeuty ds. uzależnień, prawnika, pracownika socjalnego);

- 3) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom (udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez realizację procedury NK w tym przekazanie informacji o ofercie pomocowej dla osób dotkniętych przemocą i stosujących przemoc);
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej- zadanie zrealizowane w 2023r.;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową (np. informowanie o możliwościach i instytucjach świadczących pomoc);
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty” (podczas posiedzenia monitorowanie procedury NK w tym podejmowanie przez gr. Diagnostyczną działań i sytuacji poszczególnych osób);
- 8) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową – sprawcy nie byli kierowani, ale motywowani i informowani o możliwościach podjęcia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychoterapii;

Zespół na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej nie składał zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń oraz nie przekazywał informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a tj. w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury "Niebieskie Karty" (zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury "Niebieskie Karty" zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania).

Ponadto w ramach działań interdyscyplinarnych Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy i osobom stosującym przemoc domowej współdziała z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w Grajewie. Często są to kontakty telefoniczne pozwalające na szybszą i profesjonalną pomoc osobom doznającym przemocy domowej. Tutejszy Ośrodek nie zatrudnia specjalistów do spraw poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Niemniej jednak osoby, które zgłaszają problemy w tym zakresie uzyskują pomoc i poradę od pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej. Najczęściej udzielane są porady dotyczące leczenia odwykowego,

konfliktów i nieporozumień rodzinnych, kształcenia umiejętności rodzicielskich, warunków korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, wiedzy o dostępnych miejscach pomocy itp. Poradnictwo świadczone jest w siedzibie Ośrodka oraz w miejscu zamieszkania podczas wywiadów środowiskowych. W przypadku zaistnienia potrzeby skorzystania z poradnictwa specjalistycznego m.in. psychologicznego bądź prawnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej osoby zainteresowane informowane są o możliwości bezpłatnego skorzystania z ww. poradnictwa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie, w Punkcie Konsultacyjnym działającym w Szczuczynie (w roku 2024 w Punkcie Konsultacyjnym z porad psychologa skorzystało 16 osób z powodu problemu przemocy domowej oraz 4 osób skorzystało z porad terapeuty ds. uzależnień), a także w Nieodpłatnym Punkcie Porad Prawnych mieszczącym się w budynku Zespołu Szkół im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Szczuczynie. W ramach edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy domowej również w wielu instytucjach z terenu gminy, informacje na temat przemocy domowej zostały wyeksponowane w gablotach i na specjalnie do tego celu przygotowanych tablicach informacyjno-edukacyjnych (m.in. w Ośrodku Pomocy Społecznej, placówkach oświatowych, Posterunku Policji, Przychodni Rejonowej).

Szkoła Podstawowa w Szczuczynie posiada szkolną tablice informacyjną, na której pedagog zamieszcza ważne informacje dla rodziców na temat przemocy domowej oraz wykaz lokalnych placówek pomocy ofiarom przemocy, telefon zaufania „Niebieska linia”, wskazówki dotyczące wychowania bez przemocy, prawa przysługujące ofiarom przemocy itp.

Ponadto informacje na temat przemocy domowej na bieżąco przekazywane były także przez specjalistów stykających się lub pracujących z osobami doznającymi przemocy i osobami stosującymi przemoc domową.

Działalność tą realizowali m.in.:

- pracownicy socjalni (w ramach poradnictwa socjalnego),
- pedagodzy szkolni (w ramach pracy z dzieckiem i rodziną),
- policjanci (w ramach interwencji oraz działań dzielnicowych),
- kuratorzy sadowi (w ramach prowadzonych nadzorów),
- prokuratorzy (w ramach prowadzonych postępowań).

Najbardziej efektywną profilaktyką jest praca z dziećmi w wieku szkolnym (szkoła podstawowa), skupiająca się na identyfikowaniu dzieci z rodzin, w których ma miejsce przemoc i objęciu ich profesjonalną pomocą. Dziecko uświadomione ma duże szanse by zapobiec przemocy domowej generacyjnej i nie tylko w rodzinie. Przemoc ma wieloraką postać, może to być przemoc psychiczna, fizyczna, seksualna, ekonomiczna, czy też cyberprzemoc.

We wszystkich szkołach podstawowych z terenu gminy Szczuczyn, w ramach realizacji szkolnych programów (wychowawczego i profilaktyki), działaniami objęto wszystkich uczniów. Odbyły się m.in.: zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, warsztaty, konkursy plastyczne, pogadanki z zakresu przemocy i agresji, prowadzone przez pracowników szkoły (wychowawców, pedagogów) w poszczególnych szkołach oraz klasach, zgodnie z potrzebami środowiska i stosownie do etapu rozwojowego uczniów. Dodatkowo w trudnych sytuacjach wychowawczych proponowano rodzicom pomoc psychologiczną oraz prawną w Punkcie Konsultacyjnym.

Celem głównym realizacji programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Szczuczyn.

Cele szczegółowe realizacji programu to :

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania podejmowane przez instytucje realizujące powyższy cel to m.in.:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie:

- w ramach działań informacyjnych i profilaktycznych, w tym profilaktyki społecznej na tablicy informacyjnej w tut. Ośrodku, zostały umieszczone informacje o dostępnych formach pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz dotyczące adresów instytucji, numerów telefonów, terminów przyjmowania interesantów itp.,
- na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w zakładce „Ośrodek Pomocy Społecznej” opublikowano informacje z zakresu tematyki przeciwdziałania przemocy domowej, w tym dotyczące działalności zespołu interdyscyplinarnego, instytucji niosących pomoc osobom doznającym przemocy domowej, przepisów i procedur stosowanych wobec rodzin dotkniętych przemocą,
- rozdysponowano 100 ulotek „Stop przemocy”, które zostały przygotowane przez OPS,
- rozdysponowano w instytucjach użyteczności publicznej (m.in. przychodni rejonowej, BCK, szkołach) i organizacjach działających na terenie Gminy Szczuczyn materiały informacyjne

- na temat przemocy domowej z nr telefonów do instytucji świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy, nr telefonu „Niebieskiej Linii”,
- udział w ogólnopolskiej kampanii organizowanej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę „Dzieciństwo bez przemocy”,
 - w 2 i 3 numerze „Szczuczyńskich Wieści” opublikowano artykuły z zakresu tematyki przeciwdziałania przemocy domowej, w tym dotyczące działalności zespołu interdyscyplinarnego, instytucji niosących pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej, rozpowszechniano nr telefonu „Niebieskiej Linii”,
 - udział w Festynie Rodzinnym pod hasłem „Pełni mocy przeciw przemocy!” – rozdysponowano ulotki informacyjne o przemocy, jej rodzajach oraz instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i udzielających wsparcia na terenie gminy Szczuczyn,

2. Szkoła Podstawowa w Niedźwiadnej:

- uczestnictwo w programach profilaktycznych z zakresu uzależnień i przeciwdziałania zachowaniom agresywnym oraz bezpieczeństwa i odpowiedzialności za popełnione czyny - zajęcia warsztatowe dla uczniów prowadzone przez specjalistów Powiatowej Komendy Policji w Grajewie,
- przeprowadzenie wśród uczniów, rodziców i pracowników szkoły ankiety diagnozującej środowisko szkolne oraz dokonanie analizy i wdrożenie działań wynikających z wniosków,
- przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii społecznej Fundacji Dajmy Dzieciom Siłę „Dzieciństwo bez przemocy” we współpracy z OPS,
- udział pedagoga szkolnego w szkoleniu Zespołu Interdyscyplinarnego „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej”,
- współpraca z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Grajewie w ramach udzielanego wsparcia uczniom i ich rodzinom borykającym się z różnego typu trudnościami (w tym zachowaniami agresywnymi i autoagresywnymi),
- realizacja kampanii profilaktycznej „Uzależnienia behawioralne – bądź niezależny” we współpracy z OPS – zajęcia dla dzieci oraz warsztaty dla rodziców,
- „3 minuty na uratowanie życia – pierwsza pomoc” oraz „Procedura postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia” – realizacja tematu w ramach godzin z wychowawcą,
- realizacja działań Ministerstwa Zdrowia i Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Grajewie poświęcone profilaktyce chorób i promocji zdrowia - jak dbać o swój dobrostan,
- „Bez agresji, bez żadnej przemocy, bez hejtu” - pogadanki z uczniami w ramach lekcji z wychowawcą,

- „Cała Polska na Niebiesko i Różowo” – ogólnopolska akcja na rzecz dzieci z autyzmem i ich rodzin,
- „Depresja”, „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”- realizacja tematu w ramach z wychowawcą,
- przeprowadzenie wśród uczniów ankiety diagnozującej środowisko szkolne oraz dokonanie analizy i wdrożenie działań wynikających z wniosków,
- opracowanie programu wychowawczo-profilaktycznego oraz raportu z ewaluacji programu,
- udział pedagoga szkolnego w konferencjach, webinariach: „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Wspólna praca, najlepsze rozwiązanie”, „Szkola dostępna dla wszystkich- wspieranie dobrostanu psychospołecznego w edukacji włączającej”, „Offline/online wyzwanie dla ciała i umysłu oraz „Zobacz, usłysz, zareaguj – co zrobić gdy widzimy lub podejrzewamy krzywdzenie dziecka”, „Szczęśliwe dzieciństwo to bezpieczne dzieciństwo – jak rozpoznawać i reagować na krzywdzenie dzieci”, „Przemoc seksualna niepełnosprawność intelektualna i spektrum autyzmu. Profilaktyka”,
- współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Zespołem Interdyscyplinarnym, Sądem Rejonowym w Grajewie, Zespołem Sądowej Służby Kuratorskiej w Grajewie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie,
- akcje charytatywne – WOŚP oraz udział w akcjach lokalnych na rzecz dzieci chorych i poszkodowanych w wypadkach losowych,
- dokonano diagnozy problemu przemocy poprzez przeprowadzenie ankiet dla dzieci i młodzieży z Gminy Szczuczyn na temat występowania zjawiska przemocy domowej wśród uczniów szkoły.

3. Szkoła Podstawowa w Szczuczynie:

- przypomnienie rodzicom na zebraniu o realizowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028,
- udział pedagoga w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz OPS, rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dotyczących przemocy oraz uzależnień,
- współpraca z KPP w Grajewie – pogadanki policjantów z uczniami i rodzicami w sytuacjach przemocowych (2 sytuacje), pogadanki profilaktyczne w klasach (ok. 200 uczniów),
- w trudnych sytuacjach wychowawczych proponowano rodzicom pomoc psychologiczną oraz prawną w punkcie konsultacyjnym w Szczuczynie,
- promowanie postaw życzliwości, wzajemnego szacunku poprzez udział w światowych

- i ogólnopolskich kampaniach, takich jak: Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień, Międzynarodowy Dzień bez Przemocy, kampania „Dzieciństwo bez przemocy”, Międzynarodowy Dzień przeciwko Przemocy i Nękanii w Szkole, w tym Cyberprzemocy,
- promowanie wychowania bez przemocy poprzez pogadanki oraz rozmowy indywidualne z rodzicami prowadzone przez wychowawców i pedagoga,
 - zapoznanie się nauczycieli z materiałami szkoleniowymi udostępnionymi na stronie Ośrodka Rozwoju Edukacji „Przemoc w rodzinie - działania pracowników oświaty”,
 - monitorowanie sytuacji, indywidualne wsparcie dzieci, u których w rodzinie została założona „Niebieska Karta” (ok. 20 rozmów, obserwacji),
 - szkolna tablica informacyjna, na której pedagog zamieszcza ważne informacje dla rodziców na temat przemocy w rodzinie oraz wykaz lokalnych placówek pomocy ofiarom przemocy, telefon zaufania „Niebieska linia”, wskazówki dotyczące wychowania bez przemocy, prawa przysługujące ofiarom przemocy itp.,
 - obserwacja zachowania dzieci w trakcie pobytu w szkole pod kątem zachowań mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka,
 - przeprowadzenie zajęć z uczniami przez psychologa na temat uzależnień behawioralnych z wykorzystaniem ulotek oraz gadżetów z numerami telefonów zakupionymi przez GKRPA,
 - realizacja szkolnego projektu „Razem przeciw przemocy” przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Grajewie – Wydział Prewencji, Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Zespołem Interdyscyplinarnym i Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szczuczynie w ramach którego zorganizowano: pogadanki z przedstawicielem Policji nt.: „Hejt, mowa nienawiści, przemoc” (102 uczniów), warsztaty z pedagogiem „Nauka strategii rozwiązywania konfliktów” (47 uczniów), warsztaty z psychologiem „Jak radzić sobie ze stresem, złością i smutkiem? Depresja” (102 uczniów),
 - szkolenie warsztatowe dla nauczycieli, rodziców, członków ZI oraz pracowników OPS „Uzależnienia w środowisku domowym, a kryzys emocjonalny dzieci. Etapy, szanse i zagrożenia” (80 uczestników),
 - prowadzenie konsultacji, poradnictwa dla rodziców przez psycholog szkolną (ok. 20 rodzin objętych wsparciem),
 - promowanie wychowania bez przemocy poprzez pogadanki oraz rozmowy indywidualne z rodzicami prowadzone przez pedagoga.

4. Posterunek Policji w Szczuczynie:

- systematyczny udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych,
- przekazywano pokrzywdzonym informację o placówkach pomocowych,

- realizacja procedury „Niebieskie Karty”, systematyczny monitoring rodzin objętych procedurą poprzez cykliczne wizyty,
- informowanie osób stosujących przemoc o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy,
- prowadzenie rozmów z mieszkańcami Miasta i Gminy Szczuczyn dotyczących zagrożeń i możliwości uchronienia się przed oszustwami występującymi w podległym regionie oraz udzielano informacji o programach pomocowych realizowanych przez PCPR w Grajewie oraz OPS w Szczuczynie,
- policjanci Posterunku Policji w Szczuczynie udzielali porad dla osób zgłaszających się z problemem konfliktów rodzinnych,
- dzielnicowy Posterunku Policji w Szczuczynie odbył łącznie 9 spotkań z dziećmi i młodzieżą miasta i gminy Szczuczyn na których omówiono prawidłową postawę w czasie pobytu na terenie obiektów szkolnych w czasie wolnym od zajęć oraz skutki konfliktu z prawem, przejawy demoralizacji i ich konsekwencję. Poruszono tematykę Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, omówiono i udzielano informacji o bezpieczeństwie osób korzystających z Internetu oraz komunikatorów Internetowych. Omówiono również bezpieczeństwo w trakcie wakacyjnych wyjazdów.

5. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

- kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu,
- kuratorzy sądowi wchodzi również w skład zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych
- kurator z terenu Gminy Szczuczyn uczestniczył w szkoleniu dla LZI organizowanym przez ROPS.

6. Przychodnia Rejonowa w Szczuczynie

- systematyczny udział przedstawiciela w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat przemocy domowej z nr telefonów do instytucji świadczących pomoc osobom doznającym przemocy pozyskanych od ZI.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie prowadził m.in. następujące działania:

- praca socjalna, w tym wizyty w środowisku,
- informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, w roku 2023 z powodu występowania przemocy domowej z pomocy społecznej skorzystało 6 rodzin,

- przeprowadza rozmowy mobilizujące do zachowania abstynencji i podjęcia terapii leczenia uzależnienia w specjalistycznych placówkach odwykowych z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową wobec członków rodziny,
- w razie potrzeby skierowanie do placówki dla osób doznających przemocy domowej (specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie),
- w razie konieczności kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Grajewie o wgląd w sytuację rodziny lub dziecka,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”,
- monitorowanie sytuacji rodzin doznających przemocą domową,
- w ramach działań informacyjnych i profilaktycznych, w tym profilaktyki społecznej na tablicy informacyjnej w tut. Ośrodku, zostały umieszczone informacje o dostępnych formach pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz dotyczące adresów instytucji, numerów telefonów, terminów przyjmowania interesantów itp.,
- udzielono 28 porad dla 17 osób z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej odnotowanych w rejestrze udzielonych porad z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w zakładce „Ośrodek Pomocy Społecznej” opublikowano informacje z zakresu tematyki przeciwdziałania przemocy domowej, w tym dotyczące działalności zespołu interdyscyplinarnego, instytucji niosących pomoc osobom doznającym przemocy domowej, przepisów i procedur stosowanych wobec rodzin dotkniętych przemocą domową,
- rozpropagowano w instytucjach użyteczności publicznej (m.in. przychodni rejonowej, BCK, szkołach) i organizacjach działających na terenie Gminy Szczuczyn materiały informacyjne na temat przemocy domowej z nr telefonów do instytucji świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej,
- udzielanie informacji o funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjnego oraz Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie prowadziła m.in. następujące działania:

- Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego – z siedzibą w Bibliotece- Centrum Kultury, ul. Łomżyńska 11 w Szczuczynie, a od września 2024r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczuczynie pl. 1000-lecia 23, 19-230 Szczuczyn
 - bezpłatna pomoc psychologa – co wtorek od godz. 15:30-17.30 (w 2024 roku udzielono wsparcia dla 57 osób, w tym 26 kobietom, 22 mężczyznom i 9 dzieciom).

- bezpłatna pomoc terapeuty – co drugi piątek od godz. 15:00-19.00 (w 2024 roku udzielono wsparcia dla 11 osób, w tym 1 kobiecie i 10 mężczyznom – łącznie 45 konsultacji).
- Motywacja sprawców do podjęcia leczenia odwykowego

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Zespół Interdyscyplinarny i Grupy diagnostyczno-pomocowe prowadziły m.in. następujące działania:

- informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy,
- przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową.
- rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe podmiotów realizujących działania adresowane wobec osób stosujących przemoc domową – 2 razy,
- występowanie z wnioskiem o zbadanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i ewentualne leczenie odwykowe,
- motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych osób stosujących przemoc domową

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie prowadził m.in. następujące działania:

- rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe podmiotów realizujących działania adresowane wobec osób stosujących przemoc domową,
- udzielanie informacji i motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych,
- informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy,
- przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- występowanie z wnioskiem o zbadanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i ewentualne leczenie odwykowe.

Posterunek Policji w Szczuczynie prowadził m.in. następujące działania:

- informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy,
- przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,

- występowanie z wnioskiem o zbadanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i ewentualne leczenie odwykowe

Cel 4: podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

- Udział pracowników OPS w Szczuczynie, członków ZI, grup diagnostyczno-pomocowych, służby zdrowotnej, kuratorów w konferencji zorganizowanej przez PCPR w Grajewie, na której omówiono m.in. zadania PCPR na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, a także wymiana doświadczeń między pracownikami,
- udział pracowników socjalnych w szkoleniu warsztatowym „Uzależnienia w środowisku domowym, a kryzys emocjonalny dzieci. Etapy, szanse i zagrożenia”,
- opracowanie diagnozy potrzeb szkoleniowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowy w 24-godzinny szkoleniu Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej” organizowanym przez ROPS Białystok,
- udział członków ZI i grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniu „Dokumentowanie prowadzonych działań przez grupę diagnostyczno-pomocową. Procedura „Niebieskie Karty” krok po kroku”,
- udział w seminarium organizowanego przez Fundację Projekt Starsi pt. „Prawne aspekty zabezpieczenia sytuacji majątkowej osób starszych”,
- udział w „Szkoleniu dla osób pracujących z dziećmi z rodzin z problemem przemocy” organizowanym przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- rozdysponowanie ulotek, broszur wśród członków ZI oraz przekazanie ich do instytucji w których pracują m.in.: „Przemoc domowa – poradnik dla osób doznających przemocy”, „Rodzina z problemem alkoholowym”, „Problemowe spożywanie alkoholu – picie ryzykowne, szkodliwe, uzależnienie”, „Procedura „Niebieskie Karty” i inne przepisy prawne”.
- udział nauczycieli, rodziców w szkoleniu warsztatowym „Uzależnienia w środowisku domowym, a kryzys emocjonalny dzieci. Etapy, szanse i zagrożenia”.

Podsumowując, w okresie sprawozdawczym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Szczuczyn realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach. Podjęto działania w kierunku pomocy osobom doznającym przemocy domowej poprzez

prorowadzenie poradnictwa, udzielanie świadczeń z pomocy społecznej oraz zwiększenie jakości usług. Zauważono, iż środowisko lokalne reaguje na zjawisko przemocy domowej i podejmuje działania w celu jej zaprzestania. W ramach prac zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych diagnozowano sytuację rodzin, w których dochodziło do zachowań przemocowych, dokonano działań pomocowych poprzez: wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” udzielano wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, udzielano świadczeń z pomocy społecznej. Pracownicy socjalni nie odnotowali sytuacji zagrożenia odebraniem dziecka.

Dzięki funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiła:

- lepsza koordynacja działań nakierowanych na rozwiązywanie problemów danej rodziny; wypracowanie modelu współpracy międzyinstytucjonalnej;
- wykorzystanie potencjału członków zespołu do opracowania możliwie najlepszej strategii działania;
- możliwość poszerzenia wiedzy fachowej w różnych zakresach;
- prowadzona jest rzetelna wymiana informacji i doświadczeń poprzez rozwinięcie partnerskiej współpracy między instytucjami. Należy zaznaczyć, iż obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Ośrodek w Szczuczynie, a członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonywali zadania w ramach swoich obowiązków służbowych lub zawodowych.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych i wydatkowanych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej przedstawia się następująco: **plan 7760 zł** w tym 6000,00 zł na działania Zespołu Interdyscyplinarnego, z czego **wydatek 7595,67 zł** m.in. na usługi pocztowe, szkolenia, zakup materiałów biurowych.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
Dorota Cecylia Łaguna

Szczuczyn, dnia 15.04.2025 r.

